

Azərbaycan Respublikasında ailədaxili zorakılıq faktlarının elektron KİV-də monitorinqinin nəticələri

2023 cü il üzrə nəticə

Qısa arayış

“Təmiz Dünya” Qadınlara Yardım İctimai Birliyi hər il olduğu kimi 2023-cü ilin yanvar ayından başlayaraq elektron KİV-də ailədə qadınlara qarşı zorakılıq faktlarına dair yazıların monitorinqini həyata keçirir. Monitorinq zamanı əsasən cinayət xronikasında dərc edilmiş məlumatlar toplanır və sonradan həmin məlumatlar üzərə təhlil aparılır. Mənbə: <https://oxu.az/criminal>; <https://olke.az/category/hadise/>; <https://polise.az/category/kriminal/>; <https://report.az/hadise/>; <https://qafqazinfo.az/news/category/kriminal-5>

GİRİŞ.

1995-ci il Azərbaycan qadınları üçün əlamətdar olmuşdur. Həmin il mərhum Ümummilli liderin fərmanı ilə Azərbaycan “Qadınlara münasibətdə ayrı-seçkiliyin bütün formalarının ləğvi” Konvensiyasına qoşulmuşdur. O, qadınların problemlərini dövlət səviyyəsində həll etmək məqsədi ilə xüsusi fərmanla 1988-ci il yanvarın 14-də Azərbaycanda “Qadın Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi”ni yaratdı. 2000-ci il martın 6-da Heydər Əliyevin imzaladığı “Azərbaycan Respublikasında Dövlət Qadın Siyasətinin həyata keçirilməsi haqqında” fərman¹ Dövlət Qadın Siyasətinin inkişaf istiqamətlərinin müəyyənləşdirilməsi üçün əvəzedilməz bir sənəd oldu.

¹ <https://aggression.az/?p=764>

10 oktyabr 2006 cı ildə, Gender (kişi və qadınların) bərabərliyinin təminatları haqqında Qanun ölkə prezidenti cənab İlham Əliyev tərəfindən imzalanaraq təsdiq edildi ².

28 iyun 2005- ci ildə gender əsaslı zorakılığın bir forması olan, İnsan alverinə qarşı mübarizə haqqında qanun təsdiq edildi³.

22 iyun 2010-cu ildə, genderəsaslı zorakılığın digər forması olan, Məişət zorakılığının qarşısının alınması haqqında Azərbaycan Respublikasının qanunu təsdiq edild.

30 dekbar 1999 cu ildə Təsdiq edilmiş Cinayət Məcəlləsinin 154 maddəsi, Bərabərlik hüququnu pozma genderəsaslı zorakılığın və digər ayrı seçkilik formalarının tətbiqinə görə cinayət məsuliyyəti yaradır.

Qadınlara qarşı zorakılıq (QZ) problemi, aktual problem olaraq qalır. Ölkə mətbuatında işıqlandırılan cinayət xronikasına nəzər salsaq məişət zorakılığı probleminin öz aktuallığını itirmədiyini müəyyən etmək olur.

Aparılan monitoring zamanı, əldə edilən məlumatlar məişət zorakılığının yalnız bir forması üzrə, yeni fiziki zorakılıq formasını əhatə edə bilib.

Məişət zorakılığının digər formaları (psixoloji, iqtisadi, cinsi) haqqında məlumat əldə etmək mümkün olmayıb. O cümlədən erkən nikahla bağlı məlumatlar dolğun əks edilməyib.

2020 ci ildə, 165 nəfər 15 yaşınadək qızın nikahı icra hakimiyyətləri tərəfindən qeydə alınıb. 2

2020-ci ildə 18 yaşadək analar tərəfindən doğulan uşaqların sayı 1917 nəfər təşkil edib. 2019-cu ildə isə bu rəqəm 2320 olub⁴.

2022-ci il Azərbaycanda yaşı 18-ə çatmayan şəxslər tərəfindən doğulan uşaqların sayı 2011 nəfər təşkil edib ki, bu da 2021-ci ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 361 uşaq çoxdur.

².[http://scfwca.gov.az/store/media/Gender%20\(ki%C5%9Fi%20v%C9%99%20qad%C4%B1nlar%C4%B1n\)%20b%C9%99rab%C9%99rliyinin%20t%C9%99minatlar%C4%B1%20haqq%C4%B1nda%20qanun.pdf](http://scfwca.gov.az/store/media/Gender%20(ki%C5%9Fi%20v%C9%99%20qad%C4%B1nlar%C4%B1n)%20b%C9%99rab%C9%99rliyinin%20t%C9%99minatlar%C4%B1%20haqq%C4%B1nda%20qanun.pdf)

³ <https://e-qanun.az/framework/10641>

⁴ <https://report.az/sosial-mudafie/oten-il-azərbaycanda-165-erken-nikah-qeyde-alinib/>

2022-ci ildə yaşı 18 olmayan və nigaha girən qızların sayı 270 nəfər olub.
2021-ci ildə isə bu say 137 nəfər təşkil edib.⁵

2021-ci ildə məişət zorakılığı nəticəsində 46 qadın qətl edilib

Azərbaycanda qadın qətləri daha çox ailədaxili münaqişələr zəminində baş verir. Statistika göstərir ki, ötən il məişət zorakılığı əvvəlki ilə nisbətən 18,2% artıb. Bu zaman zərərçəkənlərin 78,5%-i qadınlar olub, 46 qadın məişət zorakılığı nəticəsində həyatını itirib.

Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinin 2022-ci il üzrə məlumatında qeyd edilir ki,

2022-ci hesabat ili ərzində qeydə alınmış cinayət hadisələri üzrə 25 449 zərərçəkmiş şəxsin 7 455-i qadın olub. Zərərçəkmiş qadınlardan 2 945-i xəsarət alıb, 309-u (onlardan 24-ü yetkinlik yaşına çatmayan) isə ölüb.

Vurğulanıb ki, 2022-ci ildə 15 qadının (1 nəfər 14 yaşına çatmamış, 2 nəfər 14-18 yaş aralığı, 12 nəfər 18 yaşdan yuxarı) cinsi zorakılığa məruz qalması ilə bağlı başlanılmış 14 cinayət işi üzrə istintaq aparılaraq təqsirləndirilən şəxslərin cinayət məsuliyyətinə cəlb edilməsi təmin edilib.

Qeyd olunub ki, 2022-ci il ərzində Daxili İşlər Nazirliyinə məişət zorakılığı ilə bağlı 9 864 müraciət daxil olub. Məişət zorakılığı halları ilə bağlı qeydə alınmış cinayətlərin ümumi sayı 1 175 (2021-ci ildə 1 196), xəsarət alan qadınların sayı 1 132 (2021-ci ildə 1 150), ailə-məişət münaqişələri və qısqanclıq zəminində qadınlara qarşı törədilmiş ölümlə nəticələnən cinayət hadisələrinin sayı 51 (2021-ci ildə 46) olub (onlardan 2-i yetkinlik yaşına çatmayan şəxsdir). 2021-ci illə müqayisədə məişət zorakılığı zəminindəki cinayətlərdə azalma müşahidə olunur⁶.

2023-cü il üzrə elektron KİV-in monitorinqinin nəticələrinə görə məişət zorakılığının fiziki zorakılıq forması ilə üzləşmiş şəxslərin ümumi sayı 225 nəfər olmuşdur.

Cədvəl 1. Ümumi məlumat

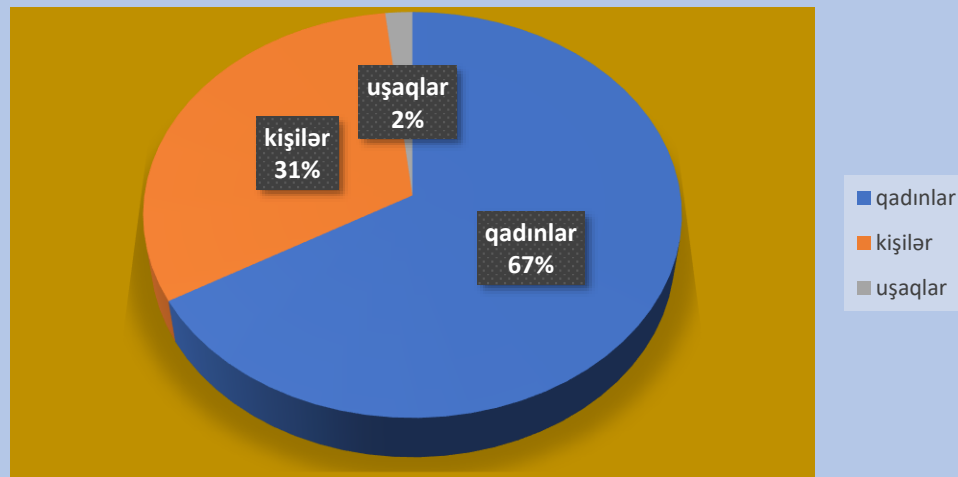
Cins üzrə	Hadisələrin sayı	Ölənlər	Ölümə qəsd
qadınlar	150	63	87
Kişilər	71	29	42

⁵ <https://anews.az/az/2022-ci-il-erken-nigaha-daxil-olanlarin-sayi-artib/>

⁶ <https://report.az/sosial-mudafie/azerbaycanda-meiset-zorakiligidan-eziyyet-cekən-sexslerin-sayi-melum-olub/>

uşaqlar	4	3	1
CƏMI	225	95	130

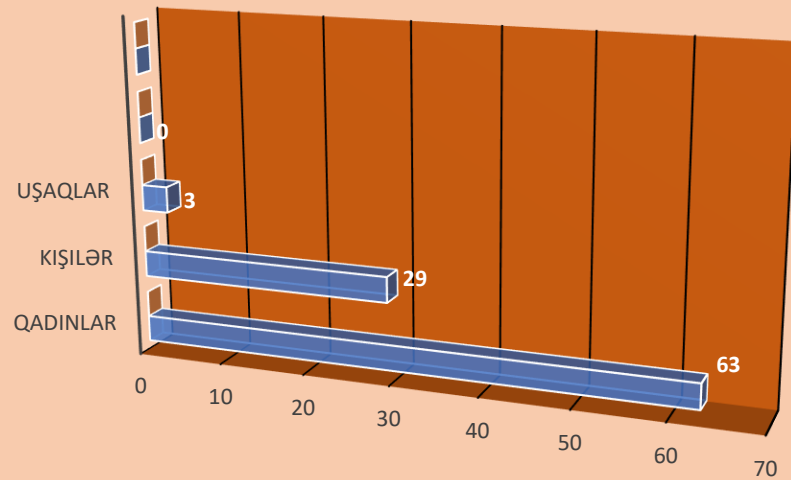
Fiziki zorakılıqla müşahidə edilən hadisələrin ümumi göstəricisi

Öldə edilən məlumatlara əsasın müəyyən edildi ki, baş verən cinayət hadisələri məişət zorakılığının nəticəsidir. Məişət zorakılığının, fiziki zorakılıq forması üzrə ümumilikdə 225 nəfər zərərçəkib. Onlardan:

- 67%(150 nəfər) qadın;
- 31%(71 nəfəri) kişi;
- 2%(4 nəfəri) uşaq olmuşdur.

Məişət zorakılığı zəminində qətlə yetirilənlər.

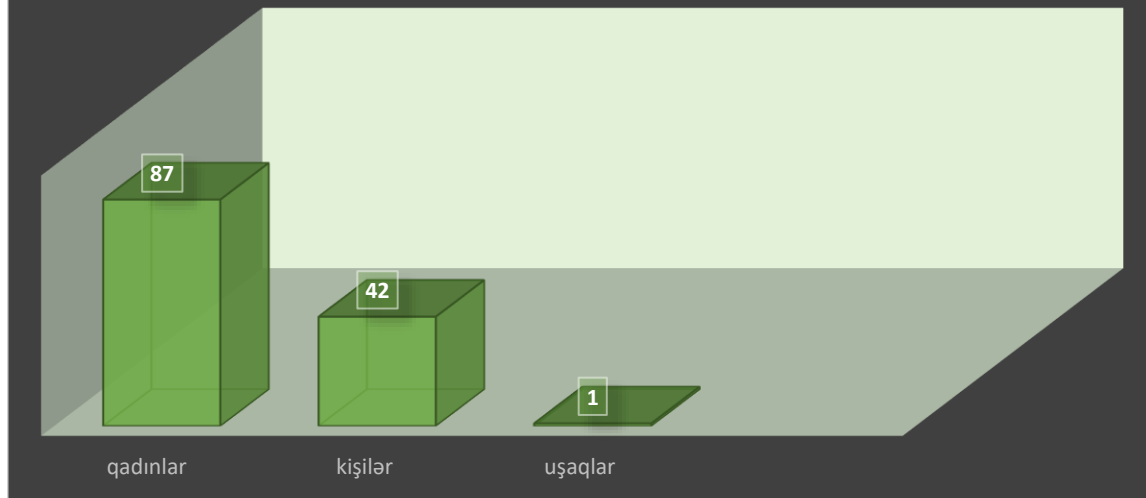
Fiziki zorakılığın ölümlə nəticələnməsinə görə:

66.3% (63 nəfər) qadın:

30.5% (29 nəfər) kişi;

3.15% (3 nəfər) uşaq olmuşdur.

MƏİŞƏT ZORAKILIĞI ZƏMİNİNDƏ ÖLÜMƏ QƏSD, AĞIR XƏSARƏT

66.9% (87 nəfər) qadın;

32.3 % (42 nəfər) kişi;

0.76% (1 nəfər) uşaq olmuşdur.

Cədvəl 2. Yaş həddi

Qadınlar			Kişilər		
Yaş həddi	Ölüm	Ölümə qəsd	Yaş həddi	Ölüm	Ölümə qəsd
0 yaş -18 yaş	3	1	0 yaş -18 yaş		
18 yaş -25 yaş	11	14	18 yaş -25 yaş	3	4
25 yaş -35 yaş	15	19	25 yaş -35 yaş	1	9
35 yaş -45 yaş	17	17	35 yaş -45 yaş	6	10
45 yaş -55 yaş	6	6	45 yaş -55 yaş	2	2
55 yaş - ...	8	9	55 yaş - ...	3	2
qeyd olunmuyub	6	22	qeyd olunmuyub	7	15
Cəmi	66	88		29	42

Qətl edilmiş qadınların yaş göstəricilərinə görə:

0-18 yaşa qədər - 4.5% (3 nəfər) uşaq;

18-25 yaş - 16.6% (11 qadın)

25-35 yaş- 22.7% (15 qadın)

35-45 yaş -25.7% (17 qadın)

45-55 yaş-9% (6 qadın)

55 ya və yuxarı -12.1% (8 qadın)

Yaşı qeyd edilməyənlər -9% (6 qadın)

Hesablamalar göstərir ki, qətl edilmiş qadınların 74.2 % reproduktiv yaş həddində olanlardır. 18-45 yaş arası olanlar, yüksək göstərici ilə 65.1% (43 nəfər) risk qrupuna aiddirlər.

Ölümə qəsd, ağır xəsarətlə müşahidə edilən fiziki zorakılıq üzrə göstəricilərdə qadınların yaş əmsalı aşağıdakı kimidir:

0-18 yaş –1.1% (1 nəfər)

18-25 yaş- 15.9% (14 nəfər)

25-35 yaş-21.5% (19 nəfər)

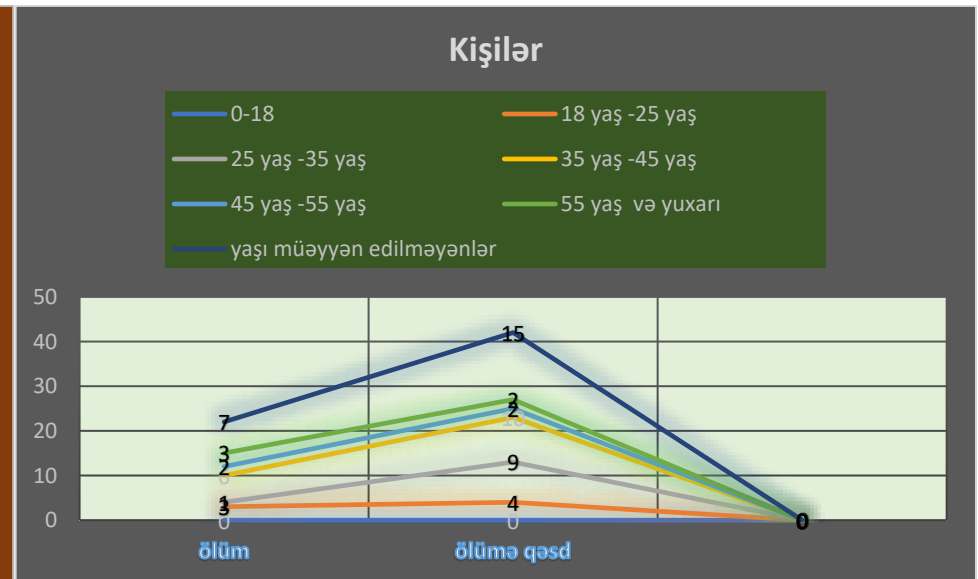
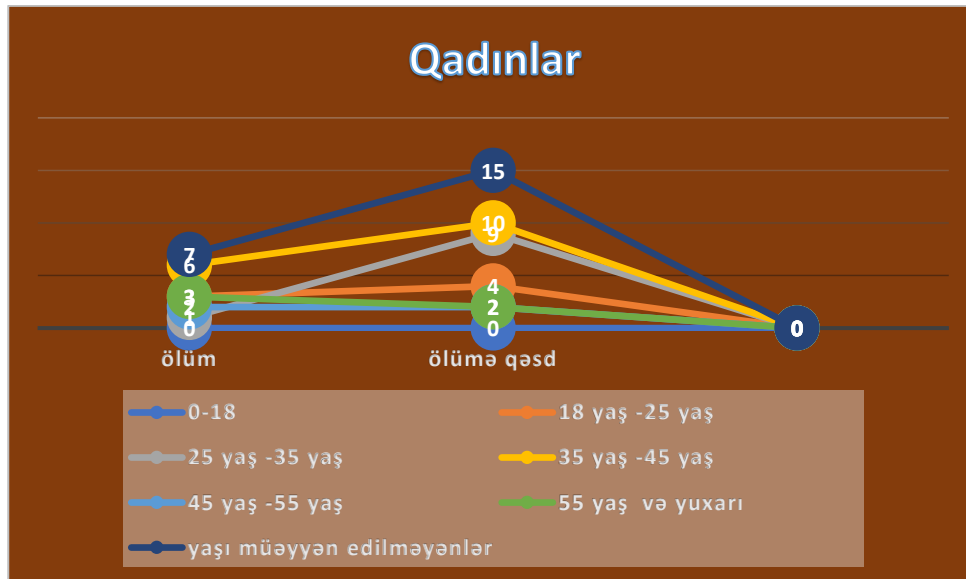
35-45 yaş-19.3% (17 nəfər)

45-55 yaş -6.8% (6 nəfər)

55 yaşdan yuxarı-10.2% (9 nəfər)

Yaşı qeyd edilməyənlər- 25% (22 nəfər) təşkil etmişdir.

Rəqəmlərə nəzər saldıqda qətl edilmiş və ağır fiziki xəsarət almış qadınların əsas faizi 56.8% (50 nəfər) təşkil edən 18-45 yaş həddində olanlardır.

Kişilərə qarşı məişət zorakılığı zəminində baş vermiş qətl hadisələri üzrə göstəricilər :

- 0 yaş -18 yaş –(0 nəfər)
- 18 yaş -25 yaş-10.3% (3 nəfər)
- 25 yaş -35 yaş- 3.4% (1 nəfər)
- 35 yaş -45 yaş- 20.6% (6 nəfər)
- 45 yaş -55 yaş – 6.8% (2 nəfər)
- 55 yaş və yuxarı- 10.3% (3 nəfər)
- Yaş qeyd olunmayıb – 24.1% (7 nəfər)

Aprılan təhlil göstərir ki, ən yüksək hədd 35-45 yaşda (6 nəfər) olanlardır. O cümlədən, 18-25 yaş və 55 yaşdan yuxarı olanlar da bu qabildən olanlardır.

Araşdırmalar göstərir ki, qətlə yetirilən kişilərdən – **3 nəfəri (10.7%) qadın tərəfdən qətlə yetirilib**. Onlardan ikisi həyat yoldaşı, biri isə, qızı tərəfdən öldürülüb.

Ölümə qəsd, ağır xəsarətlə müşahidə edilən fiziki zorakılıq üzrə göstəricilərdə kişilərin yaş əmsalı aşağıdakı kimidir:

0 yaş -18 yaş - (0 nəfər)

18 yaş -25 yaş – 9.5% (4 nəfər)

25 yaş -35 yaş- 21.4% (9 nəfər)

35 yaş -45 yaş- 23.8% (10 nəfər)

45 yaş -55 yaş- 4.7% (2 nəfər)

55 yaş və yuxarı – 4.7% (2 nəfər)

Yaş qeyd olunmayıb – 35.7% (15 nəfər)

Ağır xəsarət alan kişilərin, 7 nəfəri yoldaşı tərəfindən, 4 nəfəri qeyri-rəsmi münasibətdə olduğu qadınlar tərəfindən, 2 nəfər (1 ögey və1 doğma) qızı tərəfindən xəsarət yetirilib.

Cədvəl 3 Fiziki zorakılığın tətbiqi üsulları

	Qadınlar		Kişilər	
	Ölüm	Qəsd	Ölüm	Qəsd
Kəsici alət	53	63	23	39
Odlu silah	2		2	1
Döyülmə	2	20	3	1
Boğaraq	8	1	1	
Küt alət	1			
Zorlama,kəsici alət	1			1
Avtomobil				
Hündürlükdən atma		1		
Qaynar su		3		

Qadınlara qarşı fiziki zorakılığın tətbiqi zamanı, istifadə edilən və daha çox üstünlük təşkil edən vasitə **kəsici alətlərin** (80.3%) olduğu müəyyən edildi. Fiziki zərər, qorxu, ağrı, zədə, digər fiziki əzab və ya bədən xəsarəti yetirmək məqsədi ilə qurbana birbaşa və ya dolayı təsir göstərmək. Məcburi nəzarət kontekstində fiziki zorakılıq qurban üzərində nəzarətdir. Münasibətlərdə fiziki zorakılığın dinamikası çox vaxt mürəkkəbdir. Fiziki zorakılıq təhdid, hədə-qorxu və təcrid, manipulyasiya və şəxsi azadlığa digər məhdudiyyətlər vasitəsilə qurbana təsir vasitəsi kimi digər sərt və ya təhqiramiz davranışların kulminasiyası hesab edilir.

Hazırda dünyanın bir çox ölkələrində məişət zorakılığı kontekstində **boğmaqla** (bizim monitorinqdə aşkarlanan -12.1%) bağlı böyük diqqət yetirilir. Məişət zorakılığının ən ölümcül formalarından biri kimi tanınır; lakin xarici travmanın olmaması, eləcə də bu sahədə sosial şüurun və tibbi təlimatların olmaması səbəbindən boğulma çox vaxt latent olaraq qalır

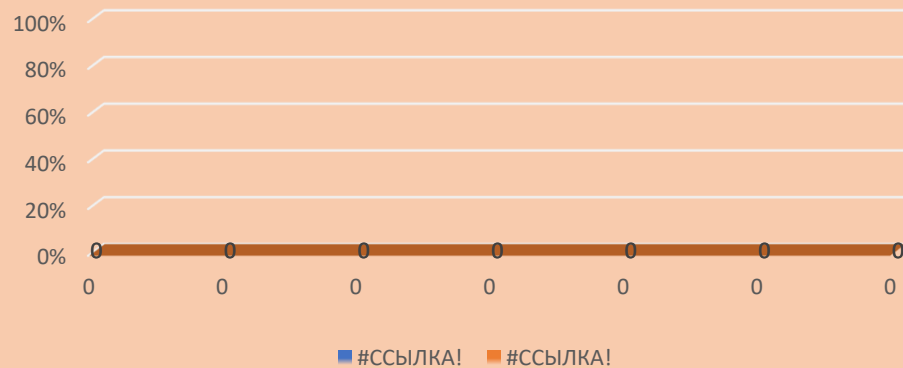
Ağır bədən xəsarəti ilə müşahidə edilən fiziki zorakılıq(71.5%) zamanı da istifadə edilən vasitə kəsici alətlərin olması müəyyən edildi. Fiziki zorakılığın ölümlə nəticələnməyən digər forması döyülmə (22.7%) təşkil etmişdir.

Qaynar su ilə yandırmaya (4.5%) cəhd əksər vaxt ölümlə nəticələnməsə də lakin, qadının üz, bədən hissələrinin eybəcər hala salınmasına təsir göstərir. Əksər vaxt qaynar su qələvi turşulardan istifadəsi tətbiq olunur və daha çox, qadının üz və gözlərinin yandırılması, şikəstliklə nəticələnir.

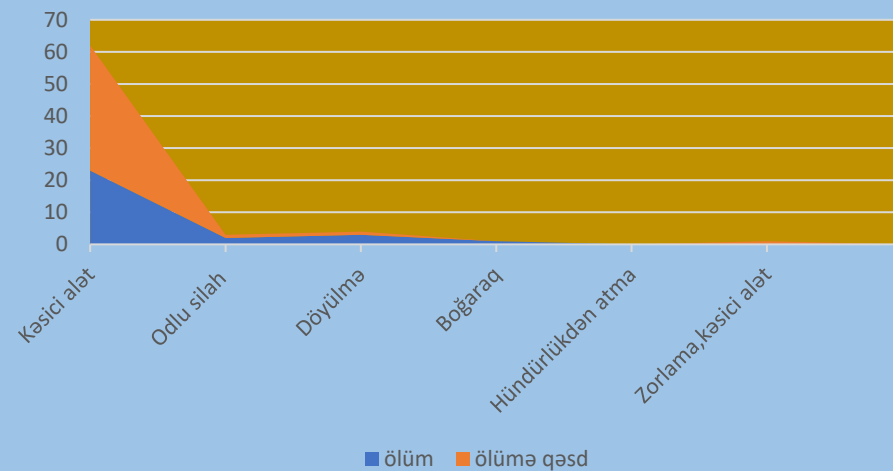
Odlu silah vasitəsilə qətl də, fiziki zorakılığa şamil edilir. Müsbət haldır ki, başqa ölkələrə nisbətə, bizim ölkədə bu fakt (3%) olduqca aşağı göstəricidir.

Kişilər arasındna məişət zorakılığı zəminində **silahla** qətl (3%) aşağı göstərici ilə diqqəti cəlb edir. Lakin, kəsici alətlərdən istifadə etməklə, qətl (79.3%)və ya qətlə qəsd (92.8%) təşkil etmişdir.

QADINLARA QARŞI ZORAKILIĞIN TƏTBİQİ ÜSULU

Kişilərə qarşı zorakılığın tətbiqi üsulu

Cədvəl 4. Aylar üzrə göstəricilər

Aylar	Qadınlar		aylar	Kişilər	
	Öldürmə halları	Ölümə qəsd		Öldürmə halları	Ölümə qəsd
yanvar	5	15	yanvar	3	4
fevral	10	14	fevral	2	4
mart	7	3	mart	2	6
aprel	1	10	aprel	1	1
may	8	8	may	4	2

iyun	6	3	iyun	4	4
iyul	6	9	iyul	4	8
avqust	5	5	avqust	3	5
sentyabr	4	7	sentyabr		3
oktyabr	6	8	oktyabr	2	2
noyabr	5	4	noyabr	1	
dekabr	3	2	dekabr	3	3
Cəmi	66	88		29	42

Aylar üzrə göstəricilərə görə, məişət zorakılığı qurbanı olan qadınlar üçün bütün aylarda təhlükə mövcuddur. İlin birinci altı ayı yüksək həddir. Belə ki,

Yanvar ayı üzrə – 7.5 % qətl, 17% ölümə qəsd;

Fevral ayı üzrə - 15.1% qətl, 15.9% ölümə qəsd;

Mart ayı üzrə -10.6% qətl, 3.4% ölümə qəsd;

Aprel ayı üzrə -1.5% qətl, 11.3% ölümə qəsd;

May ayı üzrə -12.1% qətl, 9% ölümə qəsd;

İyun ayı üzrə -9.% qətl, 3.4% ölümə qəsd;

İyul ayı üzrə -9% qətl, 10.2% ölümə qəsd;

Avqust ayı üzrə - 7.5%qətl, 10.2% ölümə qəsd;

Sentyabr ayı üzrə-6%, qətl, 7.9% ölümə qəsd;

Oktyabr ayı üzrə- 9% qətl, 9.% ölümə qəsd;

Noyabr ayı üzrə -7.5% qətl, 4.5% ölümə qəsd,

Dekabr ayı üzrə -4.5% qətl, 2.2% ölümə qəsd baş vermişdir.

Aylar üzrə göstəricilərə görə, məişət zorakılığı qurbanı olan kişilər üçün vəziyyət qismən fərqlidir. Belə ki, aparılan araşdırma göstərir ki,

Yanvar ayı üzrə – 10.3 % qətl, 9.5% ölümə qəsd;

Fevral ayı üzrə - 6.8 % qətl, 9.5% ölümə qəsd;

Mart ayı üzrə - 6.8 % qətl, 14.2 % ölümə qəsd;

Aprel ayı üzrə -1.5% qətl, 2 .3% ölümə qəsd;

May ayı üzrə -13.7 % qətl, 4.7 % ölümə qəsd;

İyun ayı üzrə -13.7 % qətl, 9.5% ölümə qəsd;

İyul ayı üzrə -13.7 % qətl, 19 % ölümə qəsd;

Avqust ayı üzrə - 10.3 %qətl, 11.9 % ölümə qəsd;

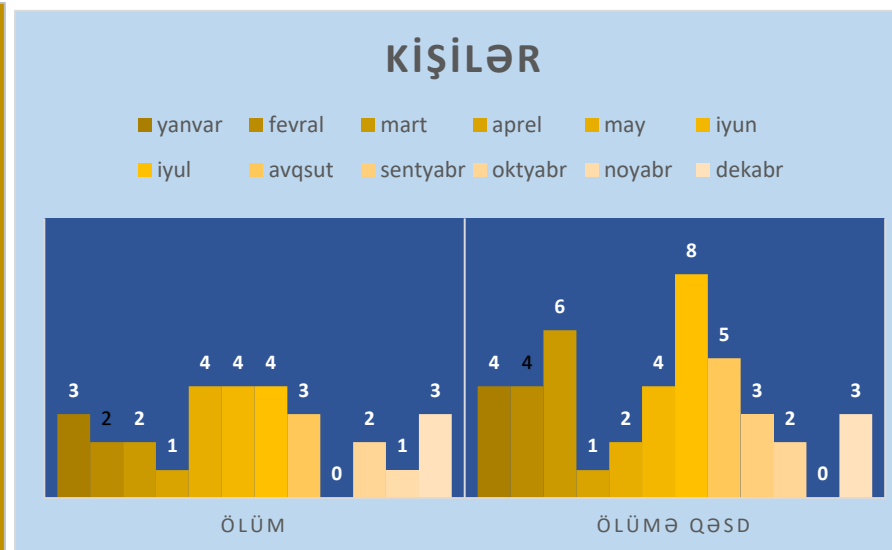
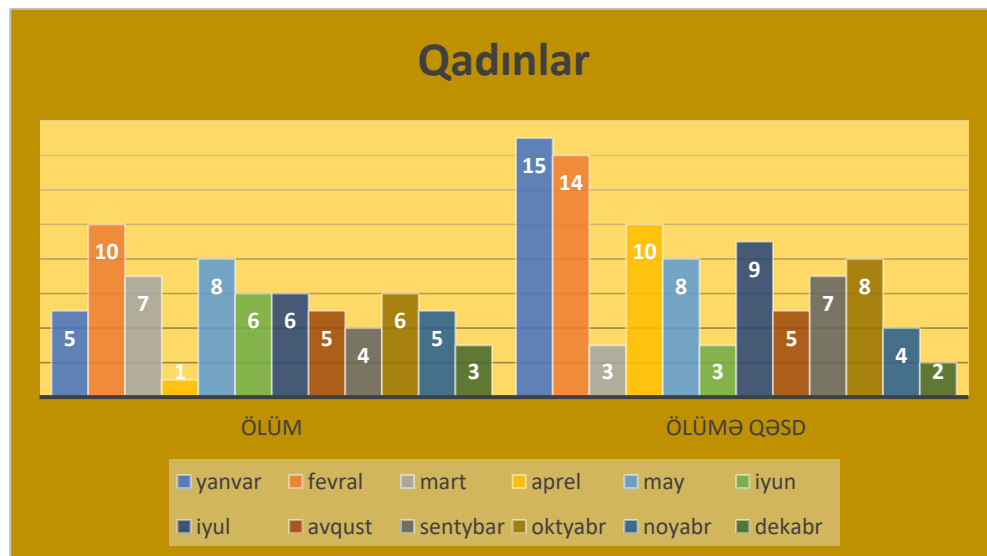
Sentyabr ayı üzrə- 0 %, qətl, 7.1% ölümə qəsd;

Oktyabr ayı üzrə- 6.8 % qətl, 4.7 % ölümə qəsd;

Noyabr ayı üzrə -3.4 % qətl, 0 % ölümə qəsd,

Dekabr ayı üzrə -10.3 % qətl, 7.1% % ölümə qəsd baş vermişdir.

Kişilər arasında qətlərin yüksək həddi, may, iyun, iyul aylarına təsadüf edir, Ağır bədən xəsarəti alan kişilər, Mart, iyun, iyul, avqust, sentyabr ayına təsadüf edir.

Cədvəl 5. Zorakılıq tətbiq edən şəxslərin qohumluq münasibəti.

Qadınlar			Kişilər		
Qohumluq münasibətləri	ölüm	Ölümə qəsd	Qohumluq münasibətləri	ölüm	Ölümə qəsd
Yoldaşı	32	49	Oğul	9	3
Qardaşı	10	1	Qohumu	10	17
Oğlu	6	7	Yoldaşı	2	7
Qeyri rəsmi	8	13	Qardaş	3	4
Keçmiş yoldaşı	3	6	Qızı	1	
Qohum	4	9	Nəvə	1	
Ata	2	3	Sevgilisinin qohumları	1	1
Anasının sevgilisi	1		Ögey övlad	1	1
			Valideyn	1	4

			Qeyri rəsmi		4
			Ananın qeyri rəsmi münasibətdə olduğu şəxs		1
Cəmi	66	88		29	42

Cədvəldən göründüyü kimi, **qadın qətləri** (32 hal) və sağlamlığa ağır xəsarət yetirmə (49 hal) ilə müşahidə edilən fiziki zorakılıq faktı üzrə cinayəti törədənlər, əsasən qadınların **həyat yoldaşı** olmaqla **birincilikdə** dayanır.

Eləcə də **qeyri-rəsmi nikahla** birgə yaşayanlar arasında qadın qətləri (8 hal), sağlamlığa ağır xəsarət yetirmə (13 hal) ilə müşahidə edilən fiziki zorakılıq faktı **ikinci yerdə** dayanır

Üçüncü yerədə qardaşları tərəfindən qətlə yetirilənlər dayanır. Belə ki, 10 hal qətl, 1-hal üzrə isə sağlamlığa ağır xəsarətlə diqqəti cəlb edir.

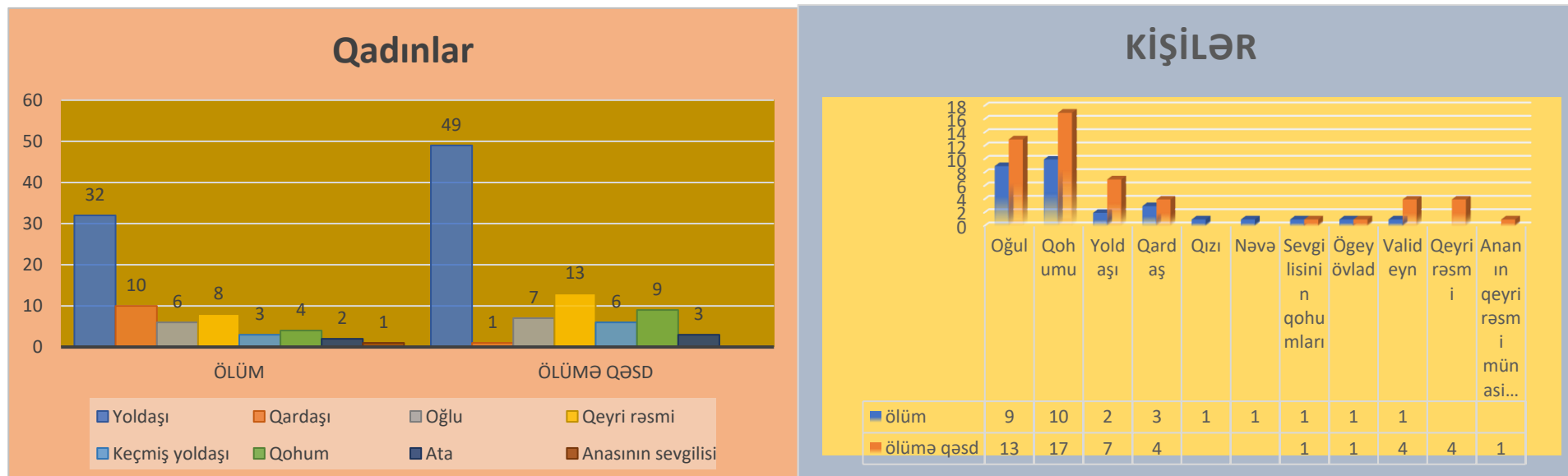
Dördüncü yerdə, oğlu (6 hal) və keçmiş həyat yoldaşı (3 hal) qətlə yetirmə faktı müəyyən edilib. Sağlamlığa ağır xəsarətlə oğlu tərəfdən (7 hal), keçmiş həyat yoldaşı tərəfdən isə (6 hal) müəyyən edilmişdir.

Kişilər arasında məişət zorakılığı zəminində qətlərdə birinci yerdə qohumalar dayanır. Belə ki, 10 qətl, 17 sağlamlığa ağır xəsarət faktları müəyyən edilmişdir.

Kişilərə qarşı məişət zorakılığı zəminində qətlərin – 3 hal, qadınlar tərəfdən baş verərək, qətlə yetiriliblər. Onlardan ikisi həyat yoldaşı, biri isə, qızı tərəfdən öldürülüb.

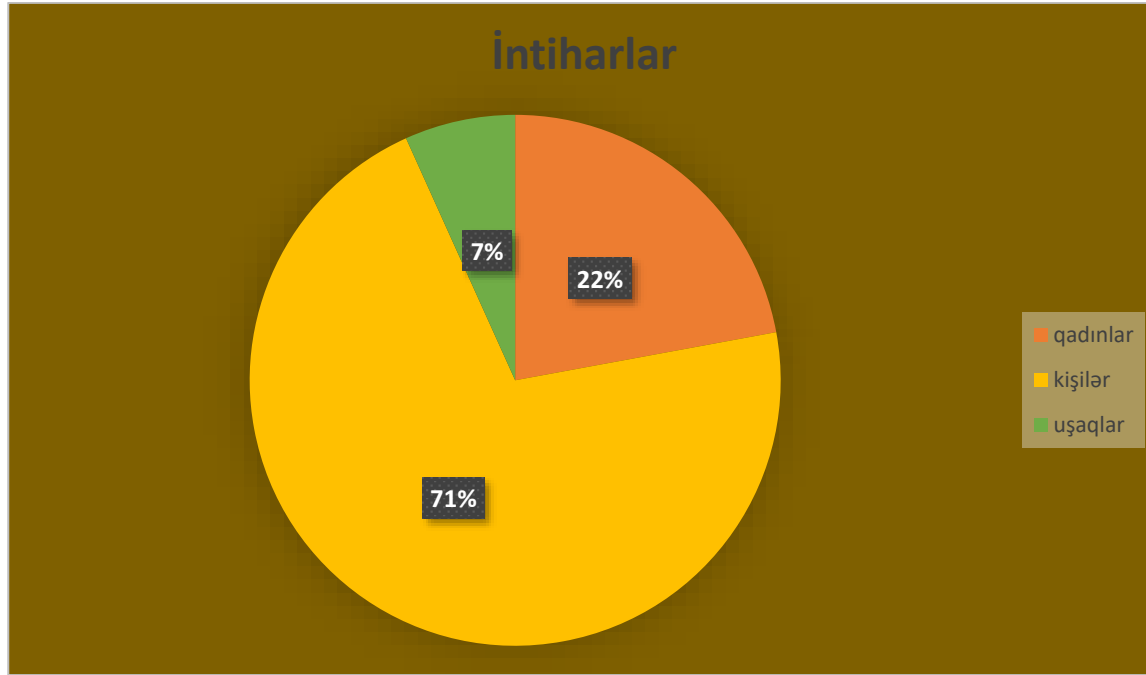
Ağır xəsarət alan kişilərin, 7 nəfəri yoldaşı tərəfindən, 4 nəfəri qeyri-rəsmi münasibətdə olduğu qadınlar tərəfindən, 2 nəfər (1 ögey və 1 doğma) qızı tərəfindən xəsarət yetirilib

Qadınlar tərəfindən törədilən, məişət zorakılığının formalarından biri olan, fiziki zorakılıq forması ilə üzləşən kişilərin sayı 13 nəfəri təşkil etmişdir.

Cədvəl 6. İntihar halları ilə bağlı göstəricilər.

Qadınlar	Kişilər
69	198

Əvvəlki illərlə müqayisədə intihar hallarının sayında azalamlar müşahidə edilir. Belə ki, əvvəlki illərdə hətta qadınların intihar hallarının, kişi intiharlarından daha çox olduğu faktlar mövcud idi. Cədvəldən göründüyü kimi, hazırda, qadın intiharları 22 %, kişi intiharları isə 71%-i təşkil edir. O cümlədən uşaq intiharları üzrə də göstəricilərin azalması faktı diqqəti cəlb edir. Təəssüf ki, hələ də uşaq intiharları ilə bağlı rəqəm az da olsa 7% mövcuddur.

Uşaq intiharları ilə bağlı cəmiyyətdə son illər narahatçılıq hökm sürürdü. Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinin İnformasiya və Analitik Araşdırmalar şöbəsinin araşdırmasına görə, 2008-ci ildə 58, 2009-cu ildə 54, 2010-cu ildə 51, 2011-ci ildə 28, 2012-ci ildə 60, 2013-cü ildə isə 71, 2014-cü ildə isə 50 uşaq intihar etmişdir⁷.

⁷ <http://www.scfwca.gov.az/store/media/Intihar.pdf>

Digər bir mənbə, 2016-cı ildə Səhiyyə Nazirliyi tərəfindən keçirilən dəyirmi masada qeyd edilib ki, Azərbaycanda hər iki cinsdən olan şəxslərin intihar halları cüzi də olsa artıb. Belə ki, 2013-cü ildə bu göstərici 415 idisə, 2015-ci ildə bu rəqəm 535 nəfər olub⁸.

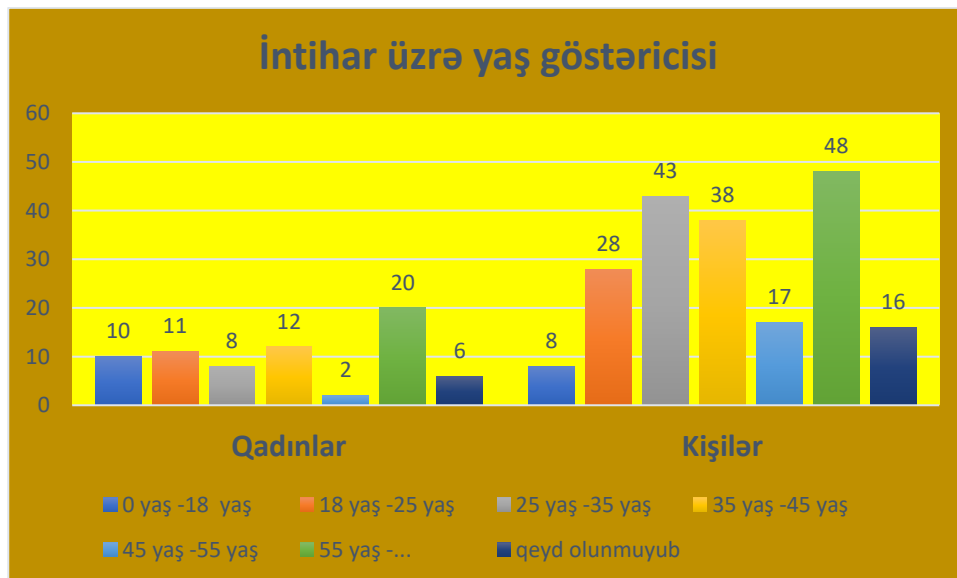
Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinin 2022-ci il üzrə məlumatında, intihar edən şəxslərdən 457-i kişi, 152-i qadın, o cümlədən 42-nəfər yetkinlik yaşına çatmayan şəxslər olduğu qeyd edilib.⁹

Cədvəl 7. Yaş həddi

Yaş həddi	Qadınlar	Kişilər
0 yaş -18 yaş	10	8
18 yaş -25 yaş	11	28
25 yaş -35 yaş	8	43
35 yaş -45 yaş	12	38
45 yaş -55 yaş	2	17
55 yaş -...	20	48
qeyd olunmuyub	6	16
Cəmi	69	198

⁸ <https://report.az/hadise/azerbaycanda-intiharlarin-statistikasi-aciqlanib/>

⁹ <https://1news.az/az/news/20231025111629409-Oten-il-Azerbaycanda-intihar-edenlerin-sayi-achiqlanib>

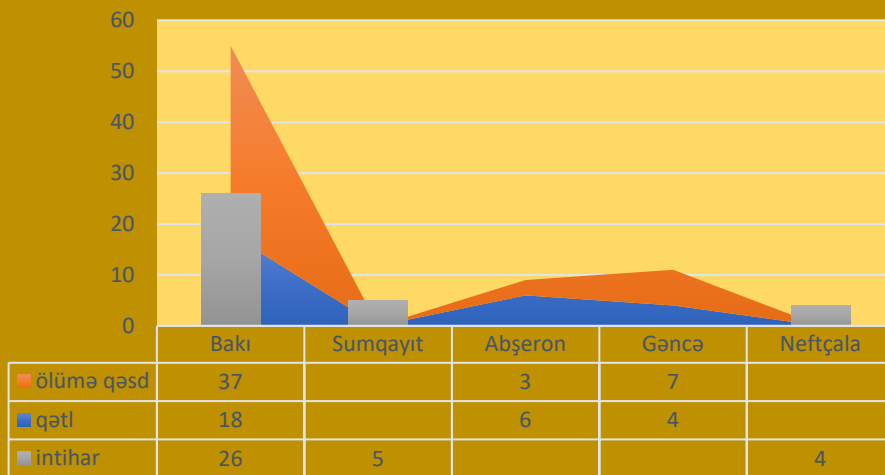

Cədvəl 9. Ərazi üzrə bölgü

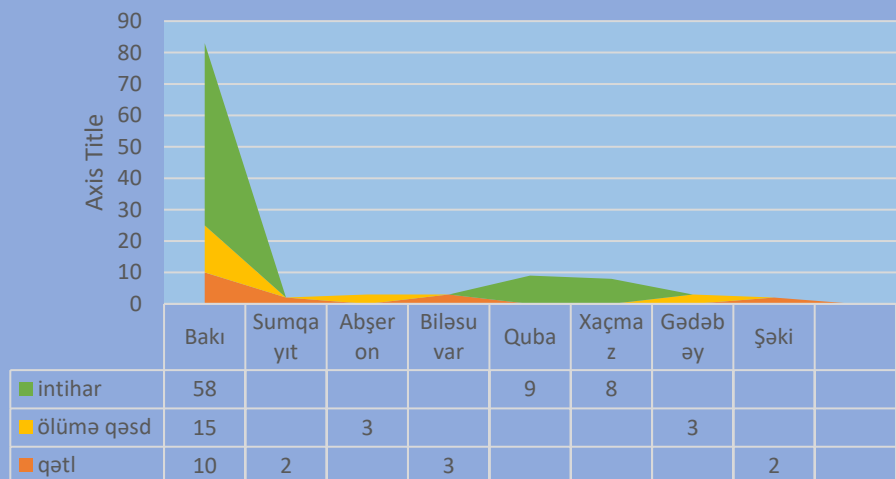
Ən çox hadisə olan şəhərlər

Qadınlar			Kişilər		
ölüm	Ölümə qəsd	intihar	Öldürmə halları	Ölümə qəsd	İntihar
Bakı-18	Bakı-37	Bakı-26	Bakı-10	Bakı-15	Bakı-58
Abşeron-6	Gəncə-7	Sumqayıt -5	Biləsuvar-3	Gədəbəy-3	Quba-9
Gəncə-4	Abşeron-3	Neftçala-4	Sumqayıt-2	Abşeron-3	Xaçmaz-8
			Şəki-2		

qadınlar üzrə yüksək ərazi göstəricisi

Kişilər üzrə yüksək ərazi göstəricisi

Ərazi	Qadınlar		Kişilər	
	Qətl	Qəsd	Qətl	Qəsd
Bakı iqtisadi rayonu (<i>Bakı şəhəri</i>)	20	40	10	15
Naxçıvan iqtisadi rayonu (<i>Naxçıvan şəhəri, Babək, Culfa, Kəngərli, Ordubad, Sədərək, Şahbuz və Şərur rayonları</i>)	2	1		1
Abşeron–Xızı iqtisadi rayonu (<i>Sumqayıt şəhəri, Abşeron və Xızı rayonları</i>)	10	4	4	4
Dağlıq Şirvan iqtisadi rayonu (<i>Ağsu, İsmayilli, Qobustan və Şamaxı rayonları</i>)	1	2		1
Gəncə–Daşkəsən iqtisadi rayonu (<i>Gəncə və Naftalan şəhərləri, Daşkəsən, Goranboy, Göygöl və Samux rayonları</i>);	6	10		5
Qarabağ iqtisadi rayonu (<i>Xankəndi şəhəri, Ağcabədi, Ağdam, Bərdə, Füzuli, Xocalı, Xocavənd, Şuşa və Tərtər rayonları</i>);	6	3	1	2
Qazax–Tovuz iqtisadi rayonu (<i>Ağstafa, Gədəbəy, Qazax, Şəmkir və Tovuz rayonları</i>);	2	5	1	4
Quba–Xaçmaz iqtisadi rayonu (<i>Xaçmaz, Quba, Qusar, Siyəzən və Şabran rayonları</i>);	2	6		1
Lənkəran–Astara iqtisadi rayonu (<i>Astara, Cəlilabad, Lerik, Lənkəran, Masallı və Yardımlı rayonları</i>)	7	3	1	2

Mərkəzi Aran iqtisadi rayonu (<i>Mingəçevir şəhəri, Ağdaş, Göyçay, Kürdəmir, Ucar, Yevlax və Zərdab rayonları</i>);	6	2	2	1
Mil–Muğan iqtisadi rayonu (<i>Beyləqan, İmişli, Saatlı və Sabirabad rayonları</i>);	1	5	2	2
Şəki–Zaqatala iqtisadi rayonu (<i>Balakən, Qax, Qəbələ, Oğuz, Şəki və Zaqatala rayonları</i>);	2	6	4	3
Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonu (<i>Cəbrayıl, Kəlbəcər, Qubadlı, Laçın və Zəngilan rayonları</i>);				
Şirvan–Salyan iqtisadi rayonu (<i>Şirvan şəhəri, Biləsuvar, Hacıqabul, Neftçala və Salyan rayonları</i>);	1	1	4	1
CƏMİ	66	88	29	42

Ərazi	İntihar	
	qadınlar	Kişilər
Bakı iqtisadi rayonu (Bakı şəhəri)	26	58
Naxçıvan iqtisadi rayonu (Naxçıvan şəhəri, Babək, Culfa, Kəngərli, Ordubad, Sədərək, Şahbuz və Şərur rayonları)	0	6
Abşeron–Xızı iqtisadi rayonu (Sumqayıt şəhəri, Abşeron və Xızı rayonları)	6	9
Dağlıq Şirvan iqtisadi rayonu (Ağsu, İsmayıllı, Qobustan və Şamaxı rayonları)	1	9
Gəncə–Daşkəsən iqtisadi rayonu (Gəncə və Naftalan şəhərləri, Daşkəsən, Goranboy, Göygöl və Samux rayonları);	4	16
Qarabağ iqtisadi rayonu (Xankəndi şəhəri, Ağcabədi, Ağdam, Bərdə, Füzuli, Xocalı, Xocavənd, Şuşa və Tərtər rayonları);	4	4
Qazax–Tovuz iqtisadi rayonu (Ağstafa, Gədəbəy, Qazax, Şəmkir və Tovuz rayonları);	3	10
Quba–Xaçmaz iqtisadi rayonu (Xaçmaz, Quba, Qusar, Siyəzən və	5	21

Şabran rayonları);		
Lənkəran–Astara iqtisadi rayonu (Astara, Cəlilabad, Lerik, Lənkəran, Masallı və Yardımlı rayonları	3	16
Mərkəzi Aran iqtisadi rayonu (Mingəçevir şəhəri, Ağdaş, Göyçay, Kürdəmir, Ucar, Yevlax və Zərdab rayonları);	6	15
Mil–Muğan iqtisadi rayonu (Beyləqan, İmişli, Saatlı və Sabirabad rayonları);	4	9
Şəki–Zaqatala iqtisadi rayonu (Balakən, Qax, Qəbələ, Oğuz, Şəki və Zaqatala rayonları);	3	13
Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonu (Cəbrayıl, Kəlbəcər, Qubadlı, Laçın və Zəngilan rayonları);	0	1
Şirvan–Salyan iqtisadi rayonu (Şirvan şəhəri, Biləsuvar, Hacıqabul, Neftçala və Salyan rayonları)	4	11
Cəmi	69	198

Cədvəldən göründüyü kimi, qadınlarla bağlı qətlər, fiziki zorakılığın ağır forması olan, xəsarətlər, o cümlədən intiharlar daha çox Bakının payına düşür.

Kişilərlə bağlı olan faktlarda da qətlər, ağır bədən xəsarəti və intiharlarla bağlı göstəricilərdə Bakı birincilikdədir. Məişət zorakılığının böyük şəhərlərdə baş verməsi dünyanın inkişaf ölkələrində qeyd edilən tendensiyaadır.

Aprılan təhlilin bir məqsədi də məişət zorakılığın formaları, yaş göstəriciləri, hadisə baş verərkən tətbiq edilən metodlar, o cümlədən ərazilər –qeyd edilən bütün göstəricilər məhz gələcəkdə, məişət zorakılığı ilə mübarizədə hazırlanan yeni normativ hüquqi aktlar, yaxud mövcud qanunvericiliyin təkmilləşdirilməsində öz töhfəsini verə bilər.

Eləcə də məişət zorakılığı ilə mübarizə mövzusunda təlimlərdə istifadə üçün yararlı olar.